

oddenstikka

Meldingsblad for Domkirkeoddens Venneforening
Nr. 42 oktober 2022

MIDDELALDERFESTIVALEN 11.-12. juni.
Endelig kunne denne festivalen arrangeres igjen. Som vanlig fikk vi klinkegg fra Louise Gjør og rømme fra CC. 34 blide hjelpere stilte opp og jobbet så svetten silte. Det var mange folk som kom disse dagene, noe som gjorde at vi hadde en omsetning på ca. 42 000 kr. Stor takk til alle.

På Kulturminnedagen, søndag 4. sept. deltok 6 av vennene som tunverter og vertskap. Været var dessverre ikke på vår side, men de besøkende som trosset været syntes opplegget var bra.

Årsmøtet for Forbundet for norske museumsvener (FNM) ble i år avholdt på Norsk Folkemuseum og Norsk Maritimt Museum 2.- 4. sept. Forbundet feirer 25 år og det ble utgitt en jubileumsbok der alle medlemmene (67) er omtalt. Etter årsmøtet lørdag var det seminar: «Fortsatt gode venner»? Temaene var bl. annet: «Venneforeningene i fremtidens museum» Søndag hadde vi omvisning på Norsk Folkemuseum. Det kan anbefales. Fra oss deltok Karin Bieltvedt og Ingrid Hatlemark. Takk for at vi fikk dra.

På Bygningsverndagene 10. og 11. september på Hedmarkstunet deltok vi med salg av vafler og kaffe. 6 av medlemmene deltok. Utbyttet ble vel 7000 kr! Vi stiller gjerne neste år også.

Onsdag 14. sept. deltok vi på Senior messen på Scandic med stand. Mange stoppet hos oss.

Søndag 2. okt. hadde vi åpen Løtenbygning. Salg av kaffe og kake og verving av medlemmer. Vi solgte for 1100 kr og delte ut 50 eks av folderen vår.

Christian Saxlund forteller, Bjørg Trønnes i bakgrunnen

Setervandringen 25.sept ble en flott opplevelse. Christian G. Lindman, Alf Sigurd Solberg, Christian Saxlund og Bjørg Trønnes ga oss god innsikt om seterbruk fra gamle dager og fram til i dag. Bjørg Trønnes delte ut smaksprøver på egenprodusert pultost, smør og rømme. 60 interesserte fulgte med til seters. Kaffe, kaker og sosialt samvær i Løtenbygningen etterpå.

Kaja M. Haug Hagen holder novemberforedraget «Hamars mirakuløse krusifiks» i Aulaen 3. november kl. 19. Medlemmer går inn gratis, andre betaler 100 kr.

At Hamar var et religiøst og kommersielt sentrum i middelalderen, er godt dokumentert, både i skriftlige og materielle kilder. At katedralen også rommet en mirakuløs skulptur, er imidlertid mindre kjent. Skulpturen var et stort krusifiks, «saa høyt som kirkcken er inden i», og hang i søndre tverrskip. Det er ikke bevart noen skriftlige kilder fra middelalderen som nevner dette krusifikset. Den første omtalen vi har er fra etter reformasjonen Ifølge kildene hang krusifikset i den ødelagte katedralen og beveget seg i strid med naturlovene, og det er eksplisitt referert til som mirakuløst.

Hva vet vi om denne skulpturen? På hvilke måter ble den oppfattet som mirakuløs? Hvordan kunne et bilde eller en skulptur utføre mirakler i det hele tatt, og hvordan forholdt denne skulpturen seg til andre skulpturer som ble forstått å være undergjørende? Og ikke minst – hva skjedde med det mirakuløse krusifikset i Hamar?

Kaja M. Haug Hagen forsvarte i 2021 doktoravhandlingen ““O holy cross, you are all our help and comfort”. Wonderworking Crosses and Crucifixes in Late Medieval and Early Modern Norway” ved Universitetet i Oslo. Foredraget vil være basert på denne avhandlingen som er ett av de nyeste bidragene til middelalderforskning i Norge.

Utedugnaden. I løpet av våren ryddet vi et område sør for Geiteryggen, se foto i forrige oddenstikka. Nå er det åpnet opp og fra Hedmarkstunet er det flott utsikt til Mjøsa og over til Helgøya. Dessuten er fundamentet til den gamle kalkbrennerovnen synlig. Før dansesongen på utescenen stilte også i år «Swing og svøm» og hadde våronn der. Takk for god innsats.

I høst er det ryddet mellom klokketårnet og den gamle kjellerhvelvingen. Museets Bjørn Inge og Vemund assisterte med motorsag og flishugger. Mange forbipasserende kom med oppmuntrende kommentarer.

Såmmå å je kjæm hen i væla, bære je ser Mjøsa

Museum i inflasjonens tid...

v/ Avd.dir. Per Øyvind Riise

6.10. ble statsbudsjettet lagt fram, og regjeringen har holdt ord: Dette er et budsjett for å stoppe inflasjonen, der den offentlige pengebruken er kuttet til et minimum. Dermed ble det ikke bevilget penger til vår viktigste satsing – nybygget og arbeidet med å skape et regionalt historiesenter i dette budsjettet. Vi fortsetter likevel uførtødent arbeidet med nybygget av to gode grunner:

1. Vi tror vi var veldig nære i år, med et avtalt statsrådsbesøk i forgårs som i siste liten ble utsatt. Det stemmer med inntrykket vi har av at dette har stor nasjonal interesse, både i museums- og arkivsektoren, og et sterkt statlig ønske om å få dette til. Neste korsvei blir om ett år, og dette gir oss litt mer luft inn i en svært trang tidsplan. Arbeidet går videre!
2. Prosjektet er virkelig inspirerende å jobbe med. Det gir muligheter for utvikling på så mange områder, også selve prosjekteringen har en stor verdi for oss. Vi har i høst hatt en møterekke med frivillige lag og organisasjoner, med næringslivet, med reiselivet og senest i går med Høyskolen i Innlandet. I disse møtene har vi møtt både stor entusiasme og konkrete forslag til samarbeidsformer, og dette ønsker vi å holde tak i uavhengig av finansministerens behov for nøkternhet.

Det skjer mye i museet som ikke knytter seg til byggeprosjektet, og mye skjer enten i regi av venneforeningen eller med god hjelp fra venneforeningen. Selv om jeg ikke rekker å være med på alt, håper jeg at takken fra museet til alle gode venner når fram på annet vis. Setervandring med 60 deltakere er jo helt formidabelt! Vi gleder oss allerede til foredraget om middelalderens mirakuløse krusifikser med Kaja Hagen i begynnelsen av november.

I mellomtiden skal vi fylle museumsområdet med reformasjonshistorie fire dager til ende. Fra 21-24. oktober viser vi Hamarkrøniken i årets versjon, og det håper vi blir like populært som tidligere års forestillinger.

Det har også vært godt å se hvilken status Domkirkeodden har i fagmiljøet rundt murkonservering. I forrige uke var hele Nordens fagmiljø rundt tradisjonell kalkmørtel samlet på museet – rundt hundre deltakere fra hele Norden fikk tre dager med teoretisk og praktisk påfyll. Vi ser at kompetansen vår er etterspurt, og sammen med våre øvrige håndverksfag skal vi videreutvikle oss som kompetansesenter innen bygningsvern.

Ikke like kjekt er det med de skyhøye energikostnadene. Med et merforbruk på mange millioner kroner totalt i Anno, må vi nå gjøre store tiltak for å få ned kostnaden og verne om arbeidsplassene. Dette er et lass vi skal trekke sammen i hele Anno, og det vil bli konsekvenser i form av stengte bygninger også på Hamar. Planen er å samle arbeidsplassene i færre bygg for en periode vinterstid, og dermed kunne senke temperaturen i fraflyttede bygg til et minimum. Siden vi er vinterstengt for publikum, blir konsekvensene utad mindre enn f.eks. på Skogmuseet, men det vil få konsekvenser for utleie og ikke minst at ansatte må jobbe på nye måter i en periode. Vi skal bruke dette konstruktivt, og samle innsatsen rundt prosjekter som ellers ville blitt liggende.

Jeg ser optimistisk på framtiden til Domkirkeodden, og gleder meg til å se museet vokse videre – også på en dag med et grått statsbudsjett. Og igjen – takk for innsatsen fra dere for å skape et godt museum!

Systua trenger hjelp til forefallende arbeid. Ta kontakt med leder 97661676 om du har lyst til å bidra.

På grunn av bl.a. høye strømpriser vil det ikke bli **Jul i prestegården** eller **Jul i Løtenbygningen** dette året.

Museet gir medlemmene 20 % rabatt på leie av lokaler.

Styret takker for god oppslutning også i år.